

Asia: VN/22730/2023

## **Luonnos valtioneuvoston asetukseksi energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2023-2027 annetun asetuksen muuttamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Helen kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja toteaa seuraavaa. Energiatuki on ollut merkittävä keino valtiolle vauhdittaa vihreää siirtymää, energiatehokkuutta sekä uusien puhtaan teollisuuden ratkaisuiden syntymistä Suomeen. Uuden hallitusohjelman mukainen energiatukien tason radikaali leikkaaminen poistaa monelta asiakkaalta kannustimia tehdä energiainvestointeja.

Helen kiittää sitä, että hukkalämmön hyödyntäminen sekä uusiutuva vety ja siitä jalostettavien polttoaineiden tuotanto on nostettu omiksi hankekategorioikseen. Hallituksen kaavailema kansallisen energiatuen määrärahojen taso on kuitenkin niin matala, että käytännössä Suomi ajaa alas hankkeiden kansalliset investointituet tämän mekanismin kautta.

#### 5§ Tuettavat hankkeet

Helen haluaa kiinnittää huomiota uuden laitoksen määritelmään. Luonnoksessa sanotaan "Energiatukea voidaan kuitenkin myöntää 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisen tavoitteen perusteella ainoastaan sellaiseen investointihankkeeseen, jossa investoidaan uuteen laitokseen." Tässä kohdassa olisi hyvä tarkentaa, miten ymmärretään uusi laitos. Helenin näkemyksen mukaan, mikäli uusi laitos sijoittuu jo olemassa olevan laitoksen osaksi, tällaisen uuden laitoksen pitäisi myös olla tukikelpoinen. Tämän kaltainen tarkennus oli tehty 2.3.2023 hyväksytyyn Valtioneuvoston asetukseen energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2023–2027 (muistio 2.3.2023/ Nicoleta Kaitazis, <https://tem.fi/paatos?decisionId=0900908f808119b9>)

Lähtökohtaisesti Helen näkee, ettei mitään energiatuen tavoitteet täyttävää teknologiaa tai tuotantomuotoa tulisi sulkea pois tuen piiristä, vaan sääntelyn tulisi olla teknologianeutraalia.

Ehdotuksessa on kuitenkin listattu tuettavia hankkeita, sekä hankkeita, joille tukea ei voi myöntää. Suomen ilmasto- ja energiastrategiassa sekä Petteri Orpon hallitusohjelmassa asetetaan paljon odotuksia hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen (CCS/CCU) tekniikoiden ja ratkaisujen kehittämiseksi ja käyttöönotolle. Perustelumistion mukaan hiilidioksidin talteenottoa ei olla haluttu nostaa omaksi kategoriakseen tuettavien hankkeiden listalla, koska hankkeita on niin vähän. On hyvin todennäköistä, että talteenottohankkeet tulevat tarvitsemaan valtion tukea ennen niiden kehittymistä markkinaehtoisiksi. Hiilidioksidin talteenotto, varastointi ja hyötykäyttö kytkeytyy olemassa oleviin polttoon perustuviin, kuten esimerkiksi biomassan polttamiseen perustuviin, laitoksiin. Koska ehdotuksessa varsinaiset polttoon perustuvat lämmöntuotantohankkeet on rajattu ulos tuen piiristä, niin polttoon perustuviin laitoksiin liittyvät hiilidioksidin talteenottohankkeet olisi tärkeää olla erikseen mainittuina tuettavien hankkeiden listalla. Toinen vaihtoehto valtiolle on muodostaa erillinen tukimekanismi hiilidioksidin talteenottohankkeille.

Luonnoksessa sanotaan "Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun hankkeeseen voidaan yhdistää sähkön varastointihanke, jos sähkövarasto ottaa vuodessa vähintään 75 prosenttia energiastaan siihen suoraan liitetystä uusiutuvan energian tuotantolaitoksesta." Helen kiittää sitä, että energiamäärää tarkastellaan vuositasolla. Säätövarastoihin tuuli- ja erityisesti aurinkovoimahankeisiin yhdistettyjen varastojen on haasteellista täyttää 75 prosentin tavoite edes vuositasolla, mutta päivä- tai tuntitasolla tuo tavoite olisi mahdoton, koska tuotantoa ei ole saatavilla tasaisesti ympäri vuoden. Tämän takia olisi tärkeää, että asetuksessa tai sen perusteluissa todettaisiin vielä selvemmin, että puiston tuotannon ja sähkövaraston energian kulutuksen kohdentaminen tehdään kerran vuodessa kumulatiivisen vuosienergian perusteella.

Malin Kimmo  
Helen Oy